

HRDA meetup

Adatkezelés a kutatási ciklus során

Holl András – MTA KIK

MTA KIK
2020 Nov. 3.

Élő közvetítés a weben:

<https://zoom.us/meeting/register/tJUvfuuqqjwvGNxBxzTIZUexvOzygYwKjM8b>

Az előadás vetített anyaga:

Kérdésfeltevés e-mailben:

openaccess @ konyvtar . mta . hu

Research Data Alliance (RDA), HRDA

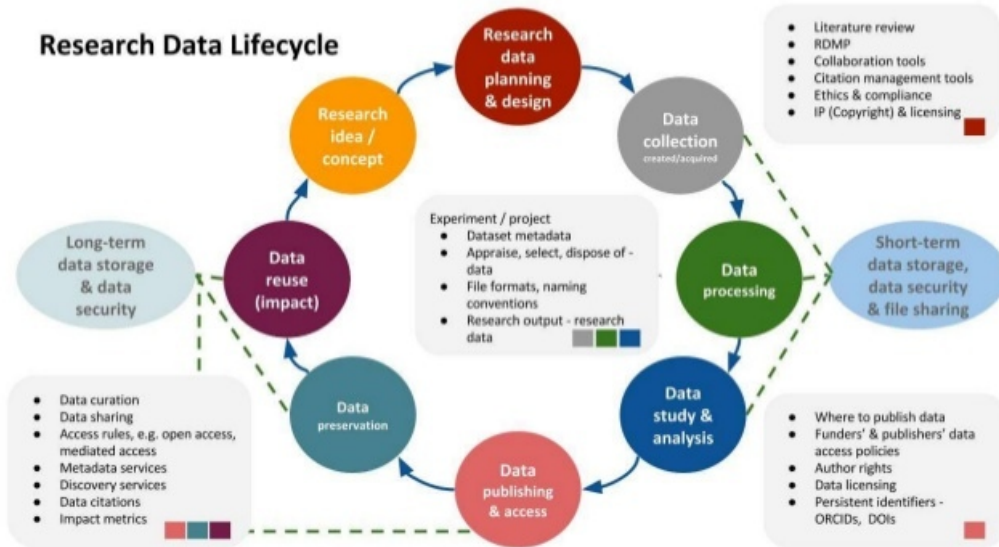
<https://www.rd-alliance.org/>

Az RDA magyar csoportja
(Hungarian National Node of RDA, HRDA)

<http://hrda.hu/>

A kutatási ciklus

1.) Irodalmazás – adatgyűjtés

Léteznek-e olyan adatok, amelyeket felhasználhatok a kutatáshoz – szükség van új adatok gyűjtésére? Milyen a szakterület kutatási adatkezelési gyakorlata?

Előfordulhat, hogy az irodalomban említene, vagy az adatbázisok tartalmaznak olyan adatokat, amelyeket a projekthez fel lehet használni. Ezeket fel kell deríteni, elérhetőségükről, felhasználhatóságukról meg kell győződni. A létező adatok tanulmányozása segíthet a szakma adatkezelési gyakorlatának feltérképezésében.

Lehetőségek:

- keresés szakterületi adatbázisokban (pl. a CDS Portal a csillagászat területén)
- szakirodalom (a témával foglalkozó cikkekben található kutatási adat hivatkozások)
- a jövőben: az European Open Science Cloud (EOSC)

2.) Pályázat

Adatnyilatkozat, adatkezelési terv készítés. (NKFIH pályázatok, európai pályázatok.)

NKFIH témapályázat (és néhány további pályázat) benyújtásánál nyilatkozni kell a kutatás során várhatóan keletkező adatokról. Nyertes pályázóknak adatkezelési tervet kell készíteni.

[HRDA Meetup: Az adatkezelési terv – Data Management Plan
<https://openaccess.mtak.hu/index.php/esemenyek/15-az-adatkezelesi-terv-data-management-plan>]

3.) Előkészítés

Adatgyűjtési - mérési - megfigyelési környezet kialakítása, tekintettel a folyamat dokumentálására, a metaadatok rögzítésére.

Lehetőség szerint olyan adatgyűjtési környezetet kell kialakítani, amely támogatja a metaadatok gyűjtését és rögzítését, minél inkább automatikusan. Az adatkezelési terv folyamatos bővítésével elő kell készíteni a tényleges adatgyűjtést. A sikeres előkészítés jelentősen megkönnyítheti az adatok dokumentálását.

[ELKH előadás: Adatrepozitórium - a kutatási adatok kezelésének jövője ; NETWORKSHOP 2020 előadás: A kutatási adatok kezelése]

4.) Mérés, adatfeldolgozás

A folyamat dokumentálása, a FAIR adatkezelés által megkövetelt metaadatok rögzítése.

Az adatgyűjtés (kísérlet, megfigyelés, dokumentumok összegyűjtése, stb.) során gondoskodni kell a dokumentációról, a metaadatok rögzítéséről. Erre alkalmas a hagyományos mérési jegyzőkönyv is, azonban az automatikus metaadat-kezelés jelentősen javíthatja a hatékonyságot. Még sikeresebb stratégia lehet az interaktív, dokumentációval integrált laborjegyzőkönyvek használata (pl. Jupyter Notebook).

[ELKH előadás: Adatrepozitórium – a kutatási adatok kezelésének jövője ; NETWORKSHOP 2020 előadás: A kutatási adatok kezelése]

5.) Adat archiválás (repozitórium)

Adatok elhelyezése, DOI azonosító biztosítása.

Az adatok elhelyezésére megfelelő repozitóriumot kell keresni. A repozitórium elhelyezés mellett meg kell oldani a DOI azonosító beszerzését – egyes repozitóriumok ezt automatikusan biztosítják. Az MTA KIK – megállapodás keretében – szintén tud DOI azonosítókat biztosítani. Meg kell győződni arról, hogy a személyes adatok kezelése megfelelően történik (pl. anonimizálni kell az adatokat).

A megfelelő repozitórium kiválasztásában szempont a szakterület, illetve az, hogy a repozitórium rendelkezik-e valamilyen minőségi tanúsítvánnyal?

Browse by subject

Graphical Text

click to zoom into subjects or to select a bottommost subject in the hierarchy as filter for the re3data search page
ctrl + click on a top subject to select it as filter

Fontos a megfelelő metaadatok használata, és annak megjelölése, milyen metaadatkészlet, szótár, ontológia alkalmazásával születtek.

[HRDA Meetup: Hogyan támogatja a NI4OS projekt a nyílt tudományt Dél-Kelet Európában?

<https://openaccess.mtak.hu/index.php/esemenyek/19-ni4os-projekt-nyilt-tudomany>]

6.) Publikálás

Hivatkozás a repozitóriumban elhelyezett adatokra (lehetőleg DOI-val), a cikk megjelenése esetén a DOI-jának elhelyezése az adatok metaadataiban. Esetlegesen az adatok elhelyezése a folyóiratnál. Egyéb egyedi azonosítók.

A közölt cikkben meg kell jelölni a cikkhez használt adatok elérhetőségét (lehetőleg DOI-val). Ugyancsak fontos, hogy a megjelent cikk elérhetőségét (a DOI a legjobb megoldás ebben az esetben is) elhelyezzük a kutatási adatok metaadatai között. Ha lehet, egyéb egyedi azonosítókat is el kell helyezni a metaadatok között: pl. ORCID, ROR, GRID, stb.

<https://www.pidforum.org/t/new-types-of-persistent-identifiers/743>

Egyes folyóiratok megengedik adat-melléletek feltöltését, mások külső repozitóriumi elhelyezést kérnek.

6228 0-C diagrams for 33 RR Lyrae-type stars
Dagne, T.M.; Berdnikov, L.N.; Kniazev, A.Y.; Dambis, A.K.
12 December 2017

PDF [[6228.pdf](#)] TeX [[6228.tex](#)] Table [[6228-t3.txt](#)] [[6228-t4.txt](#)] [[6228-t5.txt](#)]

Példa az Information Bulletin on Variable Stars-ból

6.) Beszámolás

Adatok felvitele az MTMT-be. Később idézettségek felvitele.

Az MTMT lehetőséget ad a nyilvánosan hozzáférhető, egyedi azonosítóval ellátott kutatási adatok rögzítésére. Az MTMT-ben nyilvántartott kutatási adatok összesítése megjelenik a szerző összefoglaló táblázatában. Lehetőség van az adatokra vonatkozó idézettségek rögzítésére is.

📄 Közlemény ▼

Keresés...

🔍

Részletes ▼

hu ▼

?

Holl András

🖨️

⬇️

🔗 ▼

(Csillagászat, informatika, könyvtártudomány)

Adatlap

Listák ▼

Összefoglaló táblázat

MTMT közlemény és idéző összefoglaló táblázat				
Holl András adatai (2020.07.03)				
Közlemény típusok	Száma		Hivatkozások ¹	
	Összes	Részletezve	Független	Összes
Tudományos közlemények				
Absztrakt	0	---	0	0
Kutatási adat	2		4	5
További tudományos művek⁴	7	---	241	226

Köszönöm a figyelmet! (Kérdések?)